

højelse, der gaar op i Nærheden af det, her foreslaas for Persontrafikken, vil Faren for Konkurrencen ikke blive meget større, end den er i Forvejen, idet det ogsaa nu er almindeligt, at naar Folk have Tid, og det passer dem, og de ikke ere bange for at blive søsyge, rejse de søværts f. Eks. mellem København og Jylland. Sørejsen er allerede nu betydeligt billigere end Rejsen over Land, og Grunden til, at man i stor Maalestok rejser med Jernbane, er naturligvis den, at det er en sikrere og hyppigere Forbindelse, og at den frembyder visse Bekvemmeligheder fremfor Sørejsen. Jeg tror derfor ikke, at Takstforhøjelsen paa dette Punkt vil spille saa stor en Rolle, som man i første Øjeblik kunde være ængstelig for.

Med Hensyn til Gods vil det maaske blive noget værre. I Øjeblikket er Forholdet det, at naar man bekvemt kan sende Godset ad Søvejen, gør man det, fordi det er billigere, og det er sandsynligt, at den foreslaaede Takstforhøjelse vil medføre, at man i endnu højere Grad vil søge at sende sit Gods pr. Skib. I disse Tider, hvor Forretningerne drives meget knapt og nøje, og Forretningsmanden er meget opmærksom paa hver Øre, der kan spares, er det sandsynligt, at denne Forhøjelse af Taksterne vil medføre, at man mere og mere gaar over til at benytte Søvejen. Eksempelvis skal jeg nævne, at i Øjeblikket koster det at føre 100 Kilogram Jernstøbegods fra København til Nykøbing paa Falster 1 Kr. 32 Øre. I Fremtiden vil det koste 1 Kr. 44 Øre. Pr. Dampskib vil det koste 70 Øre, hvortil kommer en lille Havneafgift, som ikke spiller nogen videre Rolle. Man ser altsaa, at Forskellen allerede nu er meget stor. Om denne Forhøjelse af Fragten vil medføre nogen væsentlig Forandring, ved jeg ikke, men jeg tror dog, at den vil gøre noget.

Forholdet synes mig at være betydeligt værre, naar vi komme ind paa en gros Handelen, særlig en gros Handelen med Tyskland. Det gælder for det første de store, til Dels færdige Varegrupper, men navnlig de halve Raaprodukter, saasom Jern, Cinders, Kul, Briketter. Disse Varer staar i Øjeblikket paa Vippen med Hensyn til Fragtspørgsmaalet. I Øjeblikket tager man Varen søværts, naar det passer, naar Varen f. Eks. skal til en Havneby, og landværts, naar man skal have mindre Kvantiteter, enkelte Jernbanevognladninger. Det er for Tiden lidt billigere at føre disse store Varer fra det

Centrum, hvorfra vi faa de fleste af dem, nemlig Westfalen, over Land til det danske Marked, men det er et Spørgsmaal, om ikke disse Varer, der, som sagt, i Fragtspørgsmaalet staa paa Vippen, for Fremtiden ville vende sig bort fra Statsbanerne. Jeg skal nævne et Eksempel paa en Leverance af denne Art, nemlig en Leverance af Briketter til Odense. Fragten fra Westfalen over Rotterdam til Odense vil for Tiden inklusive alle Omkostninger, Assurance, Søfragt og Bropenge være pr. Ton 7 Mark 40 Pf., medens den pr. Jernbane til Odense vil være 10 Mark 53 Pf. Der er altsaa i dette Øjeblik en Forskel paa ca. 3 Mark, der gør, at man snart tager det pr. Skib, snart i Vognladninger. Hvis man nu forhøjer Taksterne betydeligt for Jernbanegods, er der for mig ingen Tvivl om, at denne Forretningsbranche, som man her har at gøre med, en gros Handelen, og som regner et saadant Spørgsmaal som Fragten ud til sidste Øre, fortrinsvis vil vælge Søvejen.

Jeg skal nævne et andet Eksempel, nemlig Fragten af en Ladning Jernplader til København. Fragten fra Westfalen til Emden og søværts til København andrager med Losning og Vareafgift 9 Kr. 33 Øre pr. Ton, medens Fragten fra Westfalen ad Jernbanen inklusive Kørsel med Arbejdsvogne til det Sted, hvor Leverancen skulde finde Sted — den skulde leveres ved et Bolværk i København, en Plads, hvortil man maatte køre med Vogne, hvis Forsendelsen foregik ad Jernbanen — kom op paa et Beløb af 12 Kr. 25 Øre. Det er bestemte Tilfælde, der ere forekomne, jeg her fremdrager. Der er en Fragtforskel paa 3 Kr. pr. Ton af disse Jernvarer, hvilket i dette Tilfælde bevirkede, at man tog Varen søværts. Men dette vil ske hyppigere, naar man gaar til en Fragtforøgelse. Der er ingen Tvivl om, at en gros Handelen, som er meget opmærksom, hurtigt vil indrette sig efter disse Forhold. En Vare som Westfalens Cinders, der spiller en stor Rolle, vil utvivlsomt blive oplagt her paa Pladsen og fordelt herfra i Stedet for — som man hidtil har gjort det i meget stort Omfang — at sende den direkte pr. Jernbanevogn til de forskellige Pladser. Det er ogsaa i en anden Retning uheldigt, idet Varen forringes derved. Jeg peger paa Faren derved; det er ikke ganske sikkert, at det vil gaa saaledes, men jeg tror, det er overvejende sandsynligt, at man blot vil opnaa at faa en ringere Vare, der bliver fordyret, og Staten